

Относително по-различно е положението с етнонима “цигани” при самите роми. Както е известно, циганите никога не са имали собствена държава. Те не са имали даже и каквато и да е автономност в която и да е държава, където са се настанили компактно и трайно. По силата на това обстоятелство, те са били принудени да възприемат различни етноними, - част от които сами са подсказвали на автохтонното население, и част от които са създадени от неромското население. Ето защо, когато говорят с нецигани и взаимоотношенията с тях не са “с повишен градус”, те не се стесняват да се наричат цигани, нито пък се обиждат че ги наричат така. Когато обаче доловят, че в употребата на този етноним се влагат негативни оценки и нагласи, те бурно реагират. Нещо повече, понякога в такива случаи те направо и дръзко заявяват, че не те са цигани, а такива са изреклите този етноним. Естествено, с течение на вековете тази двойственост в смисловата употреба на етнонима “цигани” е формирала в ромите едно своеобразно напрегнато състояние, състояние “нащрек”, тъй като те не са убедени отрано в кой смислов план ще бъде употребен този етноним в даден конкретен случай.

Интересното е, че тази амбивалентна нагласа при оценката на етнонима “цигани” вече е възприета така трайно в ромското съзнание и поведение, че циганите сами използват този етноним към някои “свои”, - и то с негативна осмисленост и насоченост. Достатъчно е да се припомнят “опашките”, които преди години характеризираха нашата търговия - както за купонни, така и за некупонни стоки, липсващи обаче в достатъчно количество на пазара. При смесена “опашка” и при явно дръзки опити “за пререждане” отделни роми наричаха свои етнически събратя “цигани”: “Пази си редо бе циганино!”, “Що се държиш като циганин бе?”, “Ей, циганино, нема ли други преди тебе, та си се забързал толкова?!”, “Оставете го бе, не видите ли какъв циганин е!”, и други такива.

Наистина тези и подобни ромски прояви невинаги намират еднозначна оценка сред неромското население. Някои считат, че те целят само намаляване на напрежението, избягване